

MRF 2021.202

Vestre Landsrets dom af 17. januar 2021, 11. afd., sag S-404-20
(Lis Frost, Jens Røn og Mathias Staugaard Nielsen (kst.))

Anklagemyndigheden mod H Holding ApS (adv. Mikael Marstal)

Bøde på 10.000 kr. og tvangsbøder for ikke at efterkomme påbud fra december 2015 efter planlovens § 50 om at fjerne bygninger, der var opført uden landzonetilladelse, og hvor der blev rejst tiltale i juli 2018. Forældelse af strafansvar afvist med henvisning til, at T havde påklaget afslag på landzonetilladelse og lovliggørelsespåbud, men at afgørelsen var stadfæstet af Planklagenævnet i august 2017, og at klage over landzonetilladelse som udgangspunkt har opsættende virkning.

H Holding ApS var tiltalt for at overtræde planlovens § 64, stk. 1, nr. 4, ved som ejer af en ejendom i landzone ikke at have efterkommet Ikast-Brande Kommunes påbud efter planlovens § 51 af 21. december 2015 om senest den 1. april 2018 at fjerne et fritidshus og en servicebygning, der var opført uden landzonetilladelse efter planlovens § 35. Baggrunden for sagen var, at H Holding ApS i 2004 havde ansøgt kommunen om landzonetilladelse til at opføre nyt fritidshus og servicehal på ejendommen, hvor der i 2004 var en primitiv hytte og en række meget forfaldne udhuse og andre bygninger. Kommunen meddelte afslag, men anførte tillige, at der kunne ske istandsættelse af en eksisterende bygning på ca. 30 m² og eventuelt et udhus, så længe der ikke var tale om at udvide bygningerne, ændre bygningernes udseende væsentligt eller indlægge vand og el. Efterfølgende rev H Holding ApS flere bygninger ned og renoverede jagthytten og et maskinhus, som blev opført med ny konstruktion på den eksisterende sokkel. Efterfølgende blev huset renoveret og tilbygget. I forbindelse med kommunens ajourføring af BBR i 2015 konstaterede kommunen, at der ikke var overensstemmelse med de i BBR anførte bygninger og de faktiske forhold på H Holding ApS' ejendom, hvilket kommunen påtalte over for H Holding ApS, der herefter ansøgte om lovliggørende landzonetilladelse. Kommunen meddelte den 21. december 2015 afslag på lovliggørende landzonetilladelse og meddelte samtidigt påbud om at fjerne fritidshuset og servicebygningen. H Holding ApS påklagede afgørelsen til Planklagenævnet, hvor ejeren bl.a. gjorde gældende, at der var indtrådt myndighedspassivitet. Planklagenævnet afviste i afgørelse af 24. august 2017, at der var indtrådt myndighedspassivitet, og stadfæstede kommunens afslag på lovliggørende landzonetilladelse, ligesom nævnet afviste at give medhold i klagen over påbuddet om fysisk lovliggørelse med bemærkning om, at kommunen

”fastsætter ny dato for lovliggørelse” (NMK-31-01916). H Holding ApS efterkom påbuddet for så vidt angik tilbygninger, servicebygning, terrasse og brændeskur, mens et hus og maskinhus ikke blev fjernet. Da kommunen fandt, at påbuddet ikke var fuldt ud efterkommet, blev der i juli 2018 rejst sigtelse og i oktober 2019 rejst straffesag mod H Holding ApS, som nægtede sig skyldig og bl.a. gjorde gældende, at strafansvar var forældet efter den to-årige forældelsesfrist efter straffelovens § 93, stk. 1, nr. 1, da der var gået over tre år fra kommunens påbud i december 2015, til der var rejst straffesag. Byretten lagde til grund, at de tilbageblevne bygninger havde ændret karakter i en sådan grad, at de krævede landzonetilladelse, og da der ikke var meddelt landzonetilladelse, fandt byretten kommunens påbud gyldigt. I forhold til forældelsesindsigelsen bemærkede byretten, at den to-årige forældelse efter straffelovens § 93, stk. 1, nr. 1, begynder at løbe fra fristen for opfyldelse af påbuddet er udløbet, hvilket i denne sag var 1. juni 2016. Men herefter anførte byretten, at kommunens afgørelse blev påklaget af H Holding ApS til ”Planklagenævnet, der den 24. august 2017 har truffet afgørelse om stadfæstelse af påbuddet. Sigelse er rejst den 16. juli 2018. Under hensyn til at det er tiltalte, der har foranlediget afgørelsen prøvet, og dermed at sagens endelige afgørelse blev udsat, løber forældelsesfristen fra et tidspunkt, ikke tidligere end fra klagesagens afgørelse. Strafansvaret er på dette grundlag ikke forældet”. På denne baggrund blev H Holding ApS fundet skyldig og idømt en bøde på 10.000 kr. samt månedlige tvangsbøder på 2.000 kr. H Holding ApS ankede dommen til landsretten, der ligeledes fandt H Holding ApS skyldig efter anklageskriftet og i relation til forældelse af strafansvar anførte, at ”rettidig klage over kommunens afgørelse om landzonetilladelse efter planlovens § 35, stk. 1, som udgangspunkt har opsættende virkning. Herefter og i øvrigt af de

grunde, som byretten har anført, tiltræder landsretten, at forholdet ikke er forældet”. På den baggrund stadfæstede landsretten dommen med den

ændring, at den første tvangsbøde ifaldtes den 1. juli 2021.

Kommentar: Sagen angår et tilbagevendende spørgsmål om forældelse i sager om manglende efterkommelse af påbud om fysisk lovliggørelse efter planloven og andre miljølove. I stort set alle sager vil selve den ulovlige handling – i dette tilfælde opførelse af bygninger uden landzonetilladelse – typisk være forældet. Men da kommunens påbud om fysisk lovliggørelse er selvstændigt strafsanktioneret, regnes forældelsen af den manglende efterkommelse af påbuddet først fra, som byretten korrekt anfører, fra fristen for opfyldelse af påbuddet. Dette ville imidlertid i den foreliggende sag have ført til frifindelse, da der gik mere end to år, inden der blev rejst tiltale. Problemet var imidlertid, at påbuddet var påklaget sammen med afslaget på landzonetilladelse, og så længe Planklagenævnet ikke havde afgjort den klagesag, kunne der ikke gøres et strafferetligt ansvar gældende, da klage over afslag på landzonetilladelse som udgangspunkt har opsættende virkning. Denne del af byrettens og landsrettens begrundelse for at afvise forældelse af strafansvar kan derfor fuldt ud tiltrædes. Det samme gælder imidlertid ikke sidste del af begrundelsen. Det må således i forhold til det strafferetlige ansvar anses for irrelevant, om det er tiltalte eller en nabo, der har påklaget afslag på lovliggørende landzonetilladelse og påbud om lovliggørelse, da fristen i alle tilfælde først kunne regnes fra det tidspunkt, hvor Planklagenævnet havde stadfæstet kommunens afslag på lovliggørende landzonetilladelse, når Planklagenævnet ikke ophævede den opsættende virkning af klage. Problemet i sagen er, at anklagemyndigheden har formuleret anklageskriftet uheldigt, idet titalen skulle have refereret til Planklagenavnets afgørelse. Tiltalen burde derfor have været en tiltale for ”at have undladt at efterkomme Ikast-Brande Kommunes påbud af 21. december 2015 som stadfæstet af Planklagenævnet den 24. august 2017 om at fjerne fritidshus og servicebygning senest den 1. april 2018”. Det følger således af sagens oplysninger, at kommunen efter Planklagenavnets afgørelse fastsatte en ny frist for lovliggørelse, og det er fristen for opfyldelse af dette lovliggørelsespåbud, der skal danne grundlag for tiltalen.

RETEN I HERNING

Udskrift af dombogen

D O M

afsagt den 27. januar 2020

Rettens nr. 99-4288/2019
Politiets nr. 4100-88160-00008-18

Anklagemyndigheden
mod
H HOLDING ApS
cvr-nummer [redacted]

Anklageskrift er modtaget den 3. oktober 2019.

H HOLDING ApS er tiltalt for overtrædelse af

planlovens § 64, stk. 1, nr. 4, jf. stk. 2, jf. § 63, stk. 1, if. § 35, stk. 1,
ved som ejer af matr. nr. [xx] på [adresse, by]
at have undladt at efterkomme Ikast-Brande Kommunes påbud af 21.
december 2015 om at fjerne fritidshus og servicebygning senest den 1. april
2018.

Påstande

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om bødestraf.

Der er endvidere nedlagt påstand om, at tiltalte i medfør af retsplejelovens §
997, stk. 3, under tvang af fortløbende månedlige bøder på 2.000 kr.
tilpligtes at fjerne fritidshus og servicebygning og reetablere området, så det
svarer til omgivelserne.

Tiltalte har nægtet sig skyldig.

Sagens oplysninger

Der er afgivet forklaring af D og af vidnerne E,
F, G og H.

Forklaringerne er lydoptaget og gengives ikke i dommen.

Sagens bilag er dokumenteret under sagen.

Rettens begrundelse og afgørelse

Retten lægger til grund, at H HOLDING ApS søgte om tilladelse til at bygge nyt fritidshus og servicehal i 2004, og at han den 5. november 2004 fik afslag herpå.

Af afslaget fremgår, at der kunne ske istandsættelse af en eksisterende bygning på ca. 30 kvm og eventuelt et udhus, sålænge der ikke var tale om at udvide bygningerne, ændre bygningernes udseende væsentligt eller at indlægge vand og el.

Retten lægger videre til grund, at H HOLDING ApS herefter rev flere bygninger ned, og at han renoverede jagthytten og et maskinhus, som blev opført med ny konstruktion på den eksisterende sokkel.

Det lægges til grund at D i tiden herefter renoverede og byggede til huset og lod opføre flere bygninger.

I 2015 meddelte kommunen afslag på lovliggørelse og påbød, at de opførte bygninger, fritidshus med tilbygninger, servicebygning og terrasse, skulle fjernes.

Kommunen begrundede påbuddet vedrørende hytten med, at denne var blevet ændret så væsentligt i både udseende, størrelse og anvendelse, at ændringerne krævede en landzonetilladelse.

H HOLDING ApS påklagede afgørelsen den 8. januar 2016. Afgørelsen blev stadfæstet af Planklagenævnet den 24. august 2017. Kommunen meddelte herefter ny frist for at efterkomme påbuddet til den 1. april 2018.

Der er herefter sket lovliggørelse for så vidt angår tilbygninger, servicebygning, terrasse og brændeskur.

Retten lægger herefter til grund, at der fortsat henstår et hus og et maskinhus på grunden, og at kommunens påbud, som er stadfæstet af Planklagenævnet, ikke er efterkommet.

Retten lægger videre til grund, at de tilbageværende bygninger har ændret karakter i sådan en grad, at det kan sidestilles med nybyggeri, der kan påbydes fjernet.

Det er på denne baggrund bevist, at H HOLDING ApS er skyldig i den rejste tiltale.

Efter straffelovens § 93 stk. 1, nr. 1, er forældelsesfristen 2 år, når der ikke er hjemlet højere straf end fængsel i 1 år for overtrædelsen.

Forældelsesfristen begynder i en sag om overtrædelse af et påbud, fra udløbet af fristen for at efterkomme påbuddet. I denne sag er der afgivet påbud af kommunen til efterlevelse senest den 1. juni 2016. Denne afgørelse har H HOLDING ApS den 8. januar 2016 påklaget til Planklagenævnet, der den 24. august 2017 har truffet afgørelse om stadfæstelse af påbuddet. Sigtelse er rejst den 16. juli 2018.

Under hensyn til at det er tiltalte, der har foranlediget afgørelsen prøvet, og dermed at sagens endelige afgørelse blev udsat, løber forældelsesfristen fra et tidspunkt, ikke tidligere end fra klagesagens afgørelse. Strafansvaret er på dette grundlag ikke forældet.

Straffen fastsættes til en bøde på 10.000 kr., jf. planlovens § 64, stk. 1, nr. 4, jf. stk. 2, jf. § 63, stk. 1, jf. § 35, stk. 1.

Forvandlingsstraffen fastsættes som nedenfor bestemt.

Tiltalte skal endvidere betale tvangsbøder som nedenfor bestemt.

Thi kendes for ret:

H HOLDING ApS skal betale en bøde på 10.000 kr.

Forvandlingsstraffen for bøden er fængsel i 10 dage.

Tiltalte skal betale tvangsbøder på 2.000 kr. pr. påbegyndt måned fra den 1. juli 2020, indtil Ikast-Brande Kommunes påbud af 21. december 2015 om at fjerne fritidshus og servicebygning er efterkommet.

Tiltalte skal betale sagens omkostninger.

Karin Haisler Jessen
retsassessor

/grm

Udskriftens rigtighed bekræftes.
RETTEN I HERNING, den 28. januar 2020

Fridgerd Skaale
kontorfuldmægtig

DOM

afsagt den 27. januar 2021 af Vestre Landsrets 11. afdeling (dommerne Lis Frost, Jens Røn og Mathias Staugaard Nielsen (kst.)) i ankesag

V.L. S-0404-20

Anklagemyndigheden

mod

H HOLDING ApS

CVR.nr. [REDACTED]

(advokat Mikael Marstal, Aarhus)

Retten i Herning har den 27. januar 2020 afsagt dom i 1. instans (rettens nr. 99-4288/2019).

Påstande

Tilta lte, H HOLDING ApS har påstået frifindelse.

Anklagemyndigheden har påstået skærpeelse, således at bøden og tvangsbøden forhøjes.

Forklaringer

Forklaringer er udtaget.

Landsrettens begrundelse og resultat

Efter planlovens § 35, stk. 1, må der i landzoner ikke uden tilladelse fra kommunalbestyrelsen foretages udstykning, opføres ny bebyggelse eller ske ændring i anvendelsen af bestående bebyggelse og ubebyggede arealer.

Landsretten lægger efter bevisførelsen til grund, at der i 2004 var en primitiv hytte og en række meget forfaldne udhuse og andre bygninger på ejendommen, som ved kommunens besigtigelse fremtrådte som om, at de ikke havde været anvendt i flere år.

Landsretten lægger efter de fremlagte fotos og de afgivne vidneforklaringer til grund, at hytten på en række punkter væsentligt har ændret udformning og karakter, idet der blandt andet er ændret ved hyttens døre og vinduer, herunder deres antal og placering, ved taghældningen og tagbeklædningen samt ved hyttens træbeklædning. Der er desuden blevet indlagt vand fra vandværket og trukket el-ledninger til hytten.

Landsretten lægger endvidere til grund, at der på kortet, som blev anvendt ved kommunens behandling af ansøgningen om landzonetilladelse i 2004, og på luftfotos for årene omkring 2004 ikke fremtræder en bygning, hvor servicebygningen er placeret, og at servicebygningen først fremtræder på luftfotos fra 2007.

På denne baggrund og i øvrigt af de grunde, som byretten har anført, finder landsretten ikke grundlag for at tilsidesætte Planklagenævnets afgørelse af 24. august 2017, som stadfæstede Ikast-Brande Kommunes afslag på lovliggørende landzonetilladelse og kommunens påbud om at fjerne bygningerne. Det, der er anført for landsretten, kan ikke føre til et andet resultat.

Efter planlovens dagældende § 60, stk. 6, (nu § 5, nr. 1, i bekendtgørelse nr. 130 af 28. januar 2017 om bl.a. opsættende virkning af klage for visse afgørelser truffet efter lov om planlægning) har rettidig klage over kommunens afgørelse om landzonetilladelse efter planlovens § 35, stk. 1, som udgangspunkt opsættende virkning. Herefter og i øvrigt af de grunde, som byretten har anført, tiltræder landsretten, at forholdet ikke er forældet.

Landsretten tiltræder herefter, at tiltalte er fundet skyldig som sket.

Efter forholdets karakter og grovhed er straffen passende fastsat til en bøde på 10.000 kr., ligesom landsretten tiltræder byrettens afgørelse om tvangsbøder, dog således at den første tvangsbøde ifaldes den 1. juli 2021.

Med den anførte ændring stadfæster landsretten dommen.

T h i k e n d e s f o r r e t:

Byrettens dom stadfæstes, dog således at den første tvangsbøde ifaldes den 1. juli 2021.

Tilalte skal betale sagens omkostninger for landsretten.

Lis Frost

Jens Røn

Mathias Staugaard Nielsen
(kst.)

Udskriften udstedes uden betaling.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Vestre Landsret,

Viborg den 27. januar 2021

Erna Kristensen
stedfortræder